Mpox (còn gọi là bệnh đậu mùa khỉ)

Tác nhân gây bệnh

Mpox (còn gọi là bệnh đậu mùa khỉ) là bệnh truyền nhiễm do virus đậu mùa khỉ gây ra. Vì được phát hiện lần đầu tiên vào năm 1958 ở những con khỉ được nuôi để nghiên cứu, do đó virus này được đặt tên là 'virus đậu mùa khỉ'. Vào ngày 28 tháng 11 năm 2022, WHO khuyến cáo “mpox” là từ đồng nghĩa của căn bệnh này trong tiếng Anh.

Nhiễm trùng đậu mùa khỉ ở người được đặt tên như vậy từ năm 1970 khi ca đầu tiên được báo cáo tại Cộng hòa Dân chủ Congo (lúc đó được gọi là Zaire). Từ thời điểm đó, hầu hết các đợt bùng phát được báo cáo đều xảy ra ở Trung và Tây Phi và một số đợt bùng phát bên ngoài Châu Phi có liên quan đến động vật nhập khẩu hoặc du khách từ Châu Phi. Kể từ tháng 5 năm 2022, đã có một đợt bùng phát ở nhiều quốc gia trên toàn cầu, khiến Tổ chức Y tế Thế giới (WHO) tuyên bố mpox là Tình trạng khẩn cấp về sức khỏe cộng đồng gây quan ngại quốc tế (PHEIC) trong khoảng thời gian từ tháng 7 năm 2022 đến tháng 5 năm 2023. Để ứng phó với một đợt bùng phát khác ở Châu Phi, WHO một lần nữa tuyên bố mpox là PHEIC vào ngày 14 tháng 8 năm 2024.

Triệu chứng lâm sàng

Vài ngày đầu sau khi nhiễm mpox có triệu chứng là sốt, nhức đầu dữ dội, đau họng, đau cơ và nổi hạch. Phát ban xuất hiện khoảng 1 đến 3 ngày sau khi sốt. Các tổn thương có thể bắt đầu ở mặt và lan ra khắp cơ thể, lan đến tay và chân. Tổn thương cũng có thể bắt đầu ở các bộ phận khác của cơ thể nơi tiếp xúc, chẳng hạn như bộ phận sinh dục, hậu môn hoặc miệng. Các tổn thương tiến triển từ các sẩn phù thành mụn nước, mụn mủ và sau đó là đóng vảy và bong ra.

Một số bệnh nhân có thể bị viêm trực tràng gây đau hoặc đi tiểu đau và khó. Một số người cũng có thể bị nhiễm mà không có triệu chứng nào.

Mpox thường là một căn bệnh tự giới hạn với các triệu chứng kéo dài từ 2 đến 4 tuần nhưng có thể kéo dài hơn ở những người có hệ miễn dịch suy yếu. Trẻ em, phụ nữ mang thai và những người có hệ miễn dịch suy yếu cũng có nguy cơ mắc bệnh nghiêm trọng và tử vong cao hơn. Tỷ lệ tử vong trong các đợt bùng phát trước đây là từ 1% đến 10%.

Con đường lây truyền

Có thể xảy ra nhiễm trùng khi một người tiếp xúc với virus từ động vật bị nhiễm bệnh, người bị nhiễm bệnh hoặc vật liệu bị ô nhiễm. Con người có thể bị nhiễm bệnh từ nhiều loài động vật hoang dã, chẳng hạn như một số loài linh trưởng, động vật gặm nhấm và sóc, v.v., thông qua vết cắn hoặc vết cào hoặc tiếp xúc trực tiếp với dịch cơ thể của chúng. Lây truyền từ người sang

người chủ yếu thông qua tiếp xúc gần với những người bị nhiễm bệnh, chẳng hạn như da kề da, miệng sang miệng, miệng sang da và tiếp xúc tình dục (lây truyền qua nước bọt hoặc dịch cơ thể. Virus cũng có thể lây truyền cho em bé trong quá trình mang thai hoặc sinh nở, có thể gây ra các biến chứng nghiêm trọng cho em bé hoặc người mẹ. Tuy nhiên, khả năng lây truyền qua các giọt hô hấp tương đối thấp.

Thời gian ủ bệnh

Thời gian ủ bệnh thường từ 6 đến 13 ngày, dao động từ 1 đến 21 ngày.

Quản lý

Về nguyên tắc, việc điều trị mpox bao gồm kiểm soát các triệu chứng, quản lý các biến chứng và ngăn ngừa di chứng lâu dài. Cần điều trị nhiễm trùng do vi khuẩn thứ phát theo chỉ định. Một số thuốc kháng virus được sử dụng để điều trị mpox trong các trường hợp nghiêm trọng theo giấy phép sử dụng khẩn cấp và hiệu quả liên quan của các phương pháp điều trị kháng virus đang được đánh giá trong các thử nghiệm lâm sàng.

Phòng ngừa

Vắc-xin Mpox cung cấp khả năng bảo vệ chống lại nhiễm trùng và bệnh nặng. Chính phủ đã mua vắc-xin thế hệ thứ ba có tên là "JYNNEOS" bằng cách tham khảo các khuyến nghị trước đó của Ủy ban khoa học về Bệnh có thể phòng ngừa bằng Vắc-xin và Ủy ban khoa học về Bệnh mới nổi và Bệnh truyền từ động vật sang người như vắc-xin trước phơi nhiễm và sau phơi nhiễm. Vắc-xin đã đến Hồng Kông vào tháng 9 năm 2022 để sử dụng trong Chương trình tiêm chủng Mpox.

Để giảm nguy cơ lây nhiễm, những người đi đến những nơi bị mpox ảnh hưởng nên:

- Tránh tiếp xúc gần, da kề da với người bệnh hoặc người bị phát ban trông giống như mpox;
- Tránh tiếp xúc với các đồ vật và vật liệu mà người bị mpox đã sử dụng, chẳng hạn như đồ dùng ăn uống hoặc cốc, khăn trải giường, khăn tắm hoặc quần áo;
- Tránh tiếp xúc với động vật bị bệnh hoặc chết;
- Thực hiện các biện pháp phòng ngừa nhiễm trùng thích hợp khi chăm sóc người bệnh hoặc xử lý động vật, chẳng hạn như mặc quần áo và thiết bị bảo hộ như găng tay và khẩu trang y tế;
- Giữ vệ sinh tay. Rửa tay bằng xà phòng lỏng và nước khi tay bị bẩn nhìn thấy được hoặc có khả năng bị nhiễm máu và dịch cơ thể. Khi tay bị bẩn không nhìn thấy được, có thể rửa tay bằng dung dịch rửa tay có cồn 70-80%;
- Nấu chín kỹ tất cả các sản phẩm từ động vật trước khi ăn; và
- Tìm kiếm tư vấn y tế ngay lập tức nếu có bất kỳ triệu chứng đáng ngờ nào.

Để biết thêm thông tin về sức khỏe, vui lòng truy cập trang web của Trung Tâm Bảo Vệ Sức Khỏe. www.chp.gov.hk

Bản dịch chỉ mang tính chất tham khảo. Trong trường hợp có sự khác biệt giữa phiên bản dịch và phiên bản tiếng Anh, phiên bản tiếng Anh sẽ được ưu tiên.

Translated version is for reference only. In case of discrepancies between translated version and English version, English version shall prevail.

26 tháng 2 năm 2025 (26 February 2025)